

Evaluation Of The Students' Opinion About The Using Online Social Networking Sites In Education¹

Behçet ORAL, Dicle University, ORCID ID: 0000-0002-6885-1683

Rıdvan KENANOĞLU, Dicle University, ORCID ID: 0000-0002-4480-1657

Abstract

With this study, it is tried to determine purpose of usage online networking sites of the secondary students and to evaluate students' opinion about the using online social networking sites in education. Through this aim, the survey developed from the researcher was applied to the students who studied in Central Town of Diyarbakır city in 2013-2014 academic year's spring semester. At the result of the study, it was determined that 80 percent of the students have at least one account on online social networking sites, a large part of students (33,7%) connect this sites via their mobile phones, majority part of students (23,4%) connect these sites less than 30 minutes in a day, most of secondary students (67,7%) are using Facebook online networking site. On the other hand at the result of the study, it is observed that there are significant differences at secondary school students' opinions about the using online social networking sites on education, according to gender, preferred social networking site, types of school they studied.

Keywords: The Internet, Online Social Networking Sites, Social Network, Social Media, Online Social Networking in Education, Web 2.0 and Education

Inönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 21, No 1, 2020
pp. 396-409
DOI: 10.17679/inuefd.584351

Received : 29-06-2019
Accepted : 10-02-2020

Suggested Citation

Oral, B. & Kenanoğlu, R. (2020). Evaluation Of The Students' Opinion About The Using Online Social Networking Sites In Education, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 21(1), 396-409. DOI: 10.17679/inuefd.584351

---

¹ Contains part of a doctoral thesis of the same name.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Online networking sites (ONS) are web-based systems that allow individuals to create an open or semi-open profile on a limited system, to list profiles of other users they are connected to within the same system, to look at and track the connection lists created by themselves or other users within the system. In order for a website to become a social networking site, the primary criterion of existence is that it is available online and accessible at all times. Such rapid development of information and communication technologies and new communication environments (such as ONS) will create new situations and opportunities for learning-teaching processes. ONS, chat, blog, forum and etc. are combination of personal pages containing various interaction tools. This reinforces the sense of ONS as an alternative to learning management systems (LMS) such as Adobe Connect and Blackboard. Since all applications are combined in these sites (ONS), they support the preparation and development of training subjects as in ONS LMS.

Purpose

The aim of the study, to determine purpose of usage online networking sites of the secondary school students and to evaluate students' opinion about the using online social networking sites in education.

Method

For this purpose, survey model was used in this study. The participants are 3241 secondary students who studied in Diyarbakir city's central town (Yenişehir, Kayapınar, Bağlar and Sur) in 2013-2014 academic year's spring semester. Personal information form and "Students' Opinion About The Using of Online Social Networking Sites in Education" scale was developed by the researcher for investigation secondary students' opinion about the using online social networking sites in education. Data, collected from the survey, were obtained and interpreted by t-test, ANOVA, percentages and chi-square analyses.

Findings

As a result of the analyzes, the level of using ONS, preferences of the most frequently used ONS and the purpose of using ONS were obtained. In addition, there was a significant difference in the opinions of participants regarding the use of ONS in education depending on gender, type of school, preferred ONS and membership status.

Discussion & Conclusion

At the result of the study, secondary students opinions about the using online networking sites in education, were observed significant differences according to gender, school type and condition of member of online social networking sites. The result, obtained about the subscales of the secondary students' opinions about the using online networking sites in education, can be summarized as follows.

It was concluded that 2477 (86.7%) of the high school students participating in the research went online every day. It was concluded that male students spend more time on the internet statistically than female students.

It was concluded that;

- 2477 (86.7%) of the high school students participating in the research went online every day. It was concluded that male students spend more time on the internet statistically than female students.
- 2641 (80.7%) high school students had an account on at least one social networking site. It was concluded that the students had the most accounts on the social networking site Facebook, followed by SPS, Youtube and Twitter.
- Male students' opinions about the using online social networking sites in education are more positive than female students'
- There are significant differences at secondary school students' opinions about the using online social networking sites, according to the types of secondary school they studied.

Lise Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerinin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi¹

Behçet ORAL, Dicle University, ORCID ID: 0000-0002-6885-1683

Rıdvan KENANOĞLU, Dicle University, ORCID ID: 0000-0002-4480-1657

Öz

Bu çalışma ile lise öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçlarının belirlenmesi ve sosyal paylaşım sitelerinin eğitimde kullanılması ile ilgili görüşleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı, 2013-2014 bahar döneminde Diyarbakır ili merkez ilçelerinde öğrenim gören 3241 lise öğrencisine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, lise öğrencilerinin %80'nin en az bir sosyal paylaşım sitesinde hesabının olduğu, büyük bir bölümünün (%33,7) cep telefonları ile bu sitelere bağlı olduğu, öğrencilerin önemli bir bölümünün (%32,4) gün içerisinde 30 dakikadan az bir süre ile oturumlarını açık tuttıkları, öğrencilerin büyük bir bölümünün (%67,7) ilk tercih olarak Facebook adlı sosyal paylaşım sitesini kullandığı tespit edilmiştir. Öte yandan araştırma sonucunda; sosyal paylaşım sitelerinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde, cinsiyet, tercih edilen sosyal paylaşım sitesi, sınıf, öğrenim görülen okul türüne göre anlamlı farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Sosyal Paylaşım Siteleri, Sosyal Ağ, Sosyal Medya, Eğitimde Sosyal Paylaşım Siteleri, Web 2.0 ve Eğitim.

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 21, Sayı 1, 2020
ss. 396-409
DOI: 10.17679/inuefd.584351

Gönderim Tarihi : 29-06-2019

Kabul Tarihi : 10-02-2020

Önerilen Atıf

Oral, B. ve Kenanoğlu, R. (2020). Lise Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerinin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 396-409. DOI: 10.17679/inuefd.584351

¹ Aynı isimli doktora tezinin bir bölümünü içermektedir.

GİRİŞ

Sosyal paylaşım siteleri (SPS), bireylerin sınırlı bir sistemde dışarı açık yada yarı açık bir profil oluşturmalarına, aynı sistem içindeki bağlantıda oldukları diğer kullanıcıların profillerini listelemelerine, kendilerinin ya da sistem içerisindeki diğer kullanıcıların oluşturduğu bağlantı listelerine bakmalarına ve takip etmelerine imkan veren web tabanlı sistemler olarak tanımlanabilirler (Boyd ve Ellison, 2007). Bir web sitesinin sosyal paylaşım sitesi olabilmesi için en öncelikli varoluş kriteri çevrimiçi ve her daim ulaşılabilir olmasıdır (Dilmen ve Ögüt, 2010:239). Yine tanımdan hareketle bireylerin bu siteleri kullanabilmeleri için öncelikle bu sitelere üye olmaları ve bir kullanıcı adı (nick) seçmeleri ve bu kullanıcıya ait bir şifre belirlemeleri gerekmektedir.

Sosyalleşmenin yeni yüzü olan bu sitelere daha önceden oluşturdukları kullanıcı adı ve parolalarla giriş yapıp kendilerine ait bir profil oluşturmaları, iletişim kurmak istedikleri kişileri seçmeleri veya başka kişiler tarafından gelen takip, arkadaş vb. istekleri onaylamaları gerekmektedir. SPS 1997'de Six Degrees.com ile birlikte başladı. Livejournal, Friendster, LinkedIn, Myspace, Flickr, Youtube, Twitter, ve Facebook gibi sosyal paylaşım siteleri Six Degrees'i takip eden diğer sosyal paylaşım siteleri oldu (Boyd ve Ellison, 2007). Son 15 yılda internet teknolojilerindeki gelişmeler, bilgi paylaşımında, kişiler arası iletişimde, alış-verişte, e-öğrenmede, kültürel etkileşimde internet kullanımını daha da arttırmıştır (Oral, 2008). Web teknolojilerindeki bu gelişme, internetin yararlarından biri olan SPS'yi (facebook, twitter, hi5 v.b.), bireyler arası iletişime, işçilerden işverenlere, seçim kampanyalarından yardım çağırılmasına, eski arkadaşlıklarla iletişim kurmaktan her türlü aktivite için oluşturulan gruplara kadar bireylerin ilgisini ve beklentilerini karşılayabilecek uygulamaları içerisinde barındıran sanal bir ortam (Öztürk, 2011:2) sunduğu için hayatımızın her alanına girmesine neden olmuştur. SPS günümüzde en önemli iletişim araçlarından biri olmuş ve internet kullanım sıklığı artarken, bu sıklık içinde SPS'nin kullanımı da artmıştır (Tektaş, 2014:852). Dünya genelinde internet kullanımı istatistiklerini tutan We Are Social ve Nuvoo firmalarının da yapmış oldukları çalışmalarda internet ve SPS kullanımının giderek arttığı ve her yaş gurubunda kişilerin bu siteleri her geçen gün daha fazla kullandığı ortaya konmuştur (Online-1;Online-2).

SPS'nin sağladığı avantajlar düşünüldüğünde ve öğrenciler arasında da popüler olması sebebiyle SPS'nin öğrenciler üzerindeki etkisi eğitimcilerin ilgisini çekmektedir (Junco, 2012; Büyükimdat ve diğerleri, 2011:122). Halen bu sitelerin öğrencilerin deneyimlerini ve özellikle de öğrenmeleri üzerinde nasıl bir etkisinin olduğu hakkında çok az şey bilmemize rağmen (Alvarez ve Smith, 2013:315; Roblyer, McDaniel, Webb, Herman ve Witty, 2010:134), yapılan bazı araştırmalar, özellikle bazı gelişmiş ülkelerde; sınıfın veya dersin Facebook, Twitter gibi SPS'de açılmış sayfaları ile öğrenciler ve akademisyenlerin sürekli iletişim halinde oldukları ve hatta akademik başarıya olumlu etkisinin olduğu görülmüştür (Junco, Heiberger ve Loken, 2011; Musibau ve diğerleri, 2011).

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin bu denli hızlı gelişimi ve yeni iletişim ortamları (SPS gibi), öğrenme-öğretme süreçleri için yeni durumlar ve fırsatlar ortaya çıkaracaktır. SPS, chat, blog, forum vb. çeşitli etkileşim araçlarını içinde barındıran kişisel sayfaların birleşimidir. Bu durum, SPS'yi Adobe Connect, Blackboard gibi öğretim yönetim sistemlerinin (ÖYS) alternatifi olma duygusunu pekiştirmektedir (Arnold ve Paulus, 2010). Bu sitelerin (SPS'nin) içinde, bütün uygulamalar kombine bir şekilde bulunduğu için, SPS ÖYS'de olduğu gibi eğitim konularının hazırlanmasını ve geliştirilmesini desteklemektedirler (Alvarez ve Smith, 2013:315).

SPS'nin birçok özelliği eğitim-öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı, işbirlikli öğrenme ile desteklemelerine, öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimini arttırmada, öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmaları ve geliştirmeleri konusunda destek olabileceği (Gülbahar, Kalelioğlu ve Mardan, 2010) dikkate alındığında SPS'yi eğitim-öğretimde kullanmak eğitimciler, öğrenciler ve eğitim kurumları için büyük bir şans olarak değerlendirilebilir. Jones, Blackey, Fitzgibbon ve Chew (2010) SPS'nin eğitimde kullanılmasının öğrenciler, eğitimciler ve eğitim kurumları açısından oldukça faydalı bir araç olacağını belirtmişlerdir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğrencilerin SPS'ne tutumlarının olumlu olduğu (Argın, 2013; Alican ve Saban, 2013; Labus ve diğerleri, 2012; Ebeid,2012), derslerin bu sitelerle desteklenmesinin ders başarısına ve genel başarılarına olumlu katkı sunacağı (Doğan, 2015; Kirschner ve Karpinski, 2010;Musibau ve diğerleri, 2011;Junco, Heiberger ve Loken, 2011; Khedo ve diğerleri, 2012; Ainin, Naqshbandi, Moghavvemi ve Jaafar, 2015) belirtilmiştir.

Ülkemizde yapılan çalışmalar incelendiğinde (Argın, 2013; Büyükimdat ve arkadaşları, 2011; Doğan, 2015; Kelleci, Güler ve Gölbaşı, 2009; Öztürk, 2011; Söylemez, 2013; Tektaş, 2014), SPS'nin kullanılması ile ilgili yükseköğrenim düzeyinde bazı çalışmalar bulunmaktadır. Fakat lise öğrenimi düzeyinde yeterli çalışma bulunmamaktadır. Yükseköğrenim düzeyindeki çalışmalar ise genelde kullanım amaçlarının belirlenmesi veya eğitimde kullanımına yönelik görüşlerinin tespit edilmesi şeklindedir. SPS'nin tüm bu avantajlar düşünüldüğünde, dünyada ve ülkemizde de çok küçük yaşlardan itibaren kullanılmaya başlanan bu yeni iletişim sisteminin özellikle ergenlik çağındaki lise öğrencileri tarafından ne denli kullanıldığının belirlenmesi,

bu sitelerin eğitim-öğretim sistemi içine dahil edilerek bir öğretim teknolojisi aracı olarak kullanabilmeleri üzerine bir araştırma gereksinimi olduğu aşikardır. Eğitimcilerin, öğrencileri ile okul dışında da bu siteler aracılığıyla iletişim kurmaları eğitsel ve rehberlik açısından ne gibi sonuçlar doğurabileceği geniş çaplı bir araştırma konusudur. Bu bağlamda eğitim ve öğretim sistemimizin önemli ögesi olan lise öğrencilerinin bakış açılarıyla, sosyal paylaşım sitelerini ne amaçla kullandıklarının belirlenmesi ve bu sitelerin eğitimde kullanılabilirliği durumunun değerlendirilmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı "Lise öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini kullanım amaçları ve bu sitelerin eğitimde kullanılması ile ilgili görüşlerini belirlemektir." şeklindedir. Araştırmanın bu temel amacı çerçevesinde aşağıda yer alan sorulara yanıt aranmıştır.

Bazı değişkenlere (cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey, bilgisayar ve internet imkanlarına sahip olma durumu, sınıf düzeyi, üyesi oldukları sosyal paylaşım siteleri, üyesi oldukları sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları) göre;

1. Lise öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini kullanma düzeyleri nasıldır?
2. Lise öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerinin eğitimde kullanılması ile ilgili görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Lise öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşlerini değerlendirmek amacıyla hazırlanan bu çalışma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırma için 04.04.2014 tarihinde Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğüne başvuru yapılmış, 20.05.2014 tarihli 30769799/605/1998614 sayılı yazısı ile gerekli izinler alınarak anket belirlenen liselerde uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma evrenini, 2013-2014 Eğitim öğretim yılı bahar yarı yılında Diyarbakır İli merkez ilçelerde (Yenişehir, Bağlar, Kayapınar ve Sur) öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemini ise bu liselerde öğrenim gören 3241 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilere ait demografik veriler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Lise Öğrencilerinin Genel Özellikleri

	Kişisel Bilgiler	n	%
Cinsiyet	Kız	1980	61,1
	Erkek	1261	38,9
	Toplam	3241	100
Sınıf	9. Sınıf	1365	42,1
	10. Sınıf	930	28,7
	11. Sınıf	946	29,2
	Toplam	3241	100
Yaş	14	101	3,2
	15	1054	32,5
	16	1015	31,3
	17	885	27,3
	18	186	5,7
	Toplam	3241	100
Lise Türleri	Genel Lise	588	18,1
	Meslek Lisesi	1402	43,4
	İmam Hatip Lisesi	183	5,6
	Sağlık Meslek Lisesi	290	8,9
	Fen Lisesi	77	2,4
	Anadolu Lisesi	643	19,8
	Anadolu Öğretmen Lisesi	58	1,8
	Toplam	3241	100

Veri Toplama araçları

Lise öğrencilerinin SPS'yi eğitimde kullanmalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla araştırmada kullanılan veri toplama aracı 2 kısımdan oluşmaktadır. Bunlar araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgiler Formu ve Sosyal Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği şeklindedir.

Kişisel bilgi formunda, çalışmaya katılan lise öğrencilerinin cinsiyet, yaş, okul türü, okuduğu bölüm, genel lise ortalaması, sosyoekonomik düzeyi ve SPS kullanma tercihlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

SPS'nin eğitsel amaçlı kullanımı ölçeği hazırlanırken benzer çalışmaların veri toplama araçları ve alanyazın taraması (Mazman ve Usluel, 2010; Öztürk, 2011; Cohen, 2011; Jones, Blackey, Fitzgibbon ve Chew, 2010; Gülbahar, Kalelioğlu ve Mardan, 2010; Junco, 2012) yapılarak, soru maddeleri SPS'nin sağladığı sanal ortamlar, SPS'nin uygulamalarının sağladığı faydalar, internet teknolojisinin sağladığı faydalar ve okul ve sınıf ortamının doğası düşünülerek 40 maddelik soru havuzu oluşturulmuştur. Ölçekteki sorular 5'li Likert tipinde olup yanıtlar "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum" ve "Tamamen Katılmıyorum" şeklinde hazırlanmıştır. Oluşturulan bu ölçek, maddelerin anlaşılabilirliği, ifadelerin karmaşıklığı, nasıl anlaşıldığı ve içerik geçerliğini sağlamak için alanında uzman kişilerin görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarından alınan dönütler doğrultusunda ölçeğe son şekli verilerek veri toplama aracı ön uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Hazırlanan 40 maddelik ölçeğin faktör yük değerlerini belirlemek ve düşük yüke sahip ya da iki faktöre dağılmış binişik maddeleri tespit etmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapmak için ölçek, Diyarbakır ili Ergani ilçesinde bulunan liselerde öğrenim gören 353 öğrenciye uygulanmıştır. Veri toplama araçlarından 294'ü geçerli sayılmış ve verileri bilgisayara girilmiştir, bu veriler üzerinde yapılan faktör analizi sonucuna göre faktör yük değerleri 0,45'den az olan 8 madde ölçekten çıkarılmıştır ve ölçek 32 maddeden oluşturulmuştur. Ölçeğin 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Faktör analizine göre sırası ile "Okul dışı öğrenme" faktörü altında 8 madde (M25, M26, M27, M28, M29, M30, M31 ve M32) yer alıp faktör değişkenliğinin %28,84'ünü, "Sınıf Yönetimi" faktörü altında 5 madde (M12, M13, M14, M15 ve M16) yer alıp faktör değişkenliğinin %7,59'unu, "Ders Başarısı" faktörü altında 5 madde (M1, M2, M3, M4 ve M5) yer alıp faktör değişkenliğinin %5,39'unu, "Ölçme ve Değerlendirme" faktörü altında 8 madde (M17, M18, M19, M20, M21, M22, M23 ve M24) yer alıp faktör değişkenliğinin %4,14'ünü ve "Motivasyon" faktörü altında 6 madde (M6, M7, M8, M9, M10 ve M11), yer alıp faktör değişkenliğinin %3,75'ini, açıklamaktadır. Hesaplanan 5 faktörün toplam varyansın %49,62'sini açıkladığı görülmektedir.

Ölçeğin güvenilirliğinin hesaplanmasında Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Bu araştırma için geliştirilen ölçekte yer alan 32 maddenin ön çalışma sonucunda, Cronbach Alpha(α) ile hesaplanan güvenilirlik katsayısı; Okul dışı öğrenme boyutu için .83, Sınıf Yönetimi boyutu için .70, Ders Başarısı boyutu için .77, Ölçme ve değerlendirme boyutu için .83, Motivasyon boyutu için .78 olarak hesaplanmıştır.

Veri toplama aracının Diyarbakır ili merkez ilçelerinde bulunan liselerde öğrenim gören 3241 öğrenciye uygulanması sonucunda elde edilen veriler üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında ise Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayıları; Okul dışı öğrenme boyutu için .82, Sınıf Yönetimi boyutu için .83, Ders Başarısı boyutu için .76, Ölçme ve değerlendirme boyutu için .84, Motivasyon boyutu için .79 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan veriler, özellikleri incelenerek uygun analiz yöntemleri ile incelenmiştir. Veriler üzerinde betimsel istatistikler için yüzde ve frekans, t-testi, ANOVA (one-way) ve kategorik verilerin analizinde ki-kare teknikleri kullanılmıştır. SPS'nin eğitsel amaçlı kullanımı ölçeğinde yer alan tutum ifadeleri için olumlu maddelerde kesinlikle katılıyorum 5, katılıyorum 4, kararsızım 3, katılmıyorum 2, kesinlikle katılmıyorum 1 olarak puanlanmıştır. Olumsuz ifadelerde ise bunun tersi puanlama yapılmıştır. Ölçek için aritmetik ortalamalar yorumlanırken, 1.00 - 1.79 arasındaki ortalama değerlerin "kesinlikle katılmıyorum", 1.80-2.59 arasında bulunanların "katılmıyorum" ve 2.60 - 3.39 arasındakilerin ise "kararsızım", 3.40 - 4.19 arasında bulunanların "katılıyorum", 4,20 - 5.00 bulunanların "kesinlikle katılıyorum" derecesinde değer taşıdığı kabul edilmiştir. Düzeylerin yer aldığı bu aralıklar, seçeneklere verilen en düşük değer olan 1 ile en yüksek değer olan 5 arasındaki seri genişliğinin seçenek sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir.

BULGULAR

Lise Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Düzeylerine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin SPS'yi kullanma düzeyleri günlük olarak internete giriş süreleri, günlük ortalama SPS'de geçirilen zaman ve SPS'ye erişim şekilleri incelenerek Tablo 2'te verilmiştir.

Tablo 2

Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Düzeyleri

Kişisel Bilgi	n	%
---------------	---	---

Günlük Ortalama İnternete Giriş Süreleri	Hiç Girmem	754	23,3
	30 Dakikadan az	772	23,8
	30-60 Dakika	667	20,9
	1-2 Saat	614	18,6
	2 Saatten fazla	434	13,4
Toplam		3241	100
Günlük Ortalama Sosyal Paylaşım Sitelerinde Geçirilen Zaman	Hiç Girmem	630	19,4
	30 Dakikadan az	1046	32,4
	30-60 Dakika	789	24,3
	1-2 Saat	473	14,6
	2 Saatten fazla	303	9,3
Toplam		3241	100
Sosyal Paylaşım Sitelerine Erişim	Hiçbir yerden	627	19,3
	Bilgisayar	968	29,9
	Telefon	1071	33,1
	Hem bilgisayar	575	17,7
	Hem Telefon		
Toplam		3241	100

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin %23,8'i günlük ortalama 30 dakikadan az, %20,9'u günlük ortalama 30-60 dakika arası, %18,6'sı günlük ortalama 1-2 saat ve %13,4'ü günlük ortalama 2 saatten fazla süre ile internete girdiği ve %23,3'nün ise gün içerisinde internete hiç girmedikleri görülmektedir. Öğrencilerin %32,4'ü SPS'de oturumlarını açtıklarında bu sitelerde 30 dakikadan az, %24,3'ü 30 dakika ile 1 saat arası, %14,6'sı 1 saatle 2 saat arası, %9,3'ü ise 2 saatten fazla zaman geçirdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin %29,9'u evlerinde ya da kaldıkları yerde bulunan bilgisayarları kullanarak, %33,1'ü telefonlarından, %17,7'si hem bilgisayardan hem de telefonlarından SPS'de bulunan hesaplarına eriştikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden SPS'yi kullanım sırasına göre numaralandırılması istenmiştir. Kullanım sırasına göre SPS tercihleri Tablo 3'da verilmiştir.

Tablo 3'te yapılan analiz sonucunu inceleyecek olursak araştırmaya katılan öğrencilerin %67,7'si ilk tercih olarak Facebook, %6,7'si ilk tercih olarak Youtube, %3,6'sı Twitter, %2,1'i Diğer (instagram, whatsapp, vb.) kullandıklarını ve %19,3'ünün SPS'den herhangi birine üye olmadıklarını belirtmiştir. Yapılan analiz sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin %32,6'sı ikinci tercih olarak Youtube, %17,4'ü Twitter, %5'i Facebook, %2,4'ü diğer (Instagram, Whatsapp, vb.) SPS'yi kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerinin %41,8'i bu soruya yanıt vermemiştir. Yapılan analiz sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin %14,8'i üçüncü tercih olarak Youtube, %6,8'i Twitter, %28'i diğer (Instagram, Whatsapp, vb.) ve %1,6'sı Facebook adlı SPS'yi tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin %72'si ise bu soruyu boş bırakmıştır.

Tablo 3

Kullanım Sırasına Göre SPS Tercihleri

Kişisel Bilgi	Birinci Tercihleri		İkinci Tercihleri		Üçüncü Tercihleri	
	N	%	n	%	n	%
Facebook	2194	67,7	161	5,0	53	1,6
Twitter	116	3,6	563	17,4	219	6,8
Netlog	0	0,0	2	0,1	9	0,2
Hi5	4	0,1	2	0,1	2	0,1
Google Plus	12	0,4	16	0,5	15	0,5
LinkedIn	0	0,0	3	0,1	4	0,1
Youtube	217	6,7	1058	32,6	480	14,8
MySpace	2	0,1	2	0,1	15	0,5
Xing	0	0,0	2	0,1	2	0,1
Diğer	69	2,1	78	2,4	109	3,3
Toplam	2614	80,7	1887	58,2	908	28,0
Cevaplamayan	627	19,3	1354	41,8	2333	72,0
Toplam	3241	100	3241	100	3241	100

Araştırmaya katılan öğrencilerden SPS'yi kullanma amaçlarını kullanım sırasına göre numaralandırılması istenmiştir. SPS'yi kullanım amacı sırasına göre öğrenci tercihleri Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4

Öğrencilerin Kullanım Amacı Sıralaması

Kişisel Bilgi	Birinci Tercih		İkinci Tercih		Üçüncü Tercih	
	n	%	n	%	n	%
Arkadaşlık Kurmak	454	14,0	431	13,3	241	7,4
Fotoğraf Paylaşımı	230	7,1	550	17,0	416	12,8
Video Paylaşımı	66	2,0	89	2,7	156	4,8
Oyunlar	219	6,8	245	7,6	214	6,6
Ödev Paylaşımı	318	9,8	247	7,6	199	6,2
Chat/Sohbet	1221	37,7	287	8,9	184	5,7
Diğer	106	3,3	37	1,1	45	1,4
Toplam	2614	80,7	1886	58,2	1455	44,9
Cevaplamayan	627	19,3	1355	41,8	1786	55,1
Toplam	3241	100	3241	100	3241	100

Yapılan analiz sonucunu inceleyecek olursak araştırmaya katılan öğrencilerin %37,7'si ilk tercih olarak Chat/Sohbet, %14'ü ilk tercih olarak Arkadaşlık Kurmak, %9,8'i Ödev Paylaşımı, %7,1'i Fotoğraf Paylaşımı, %6,8'i Oyun oynama, %2'si Video Paylaşımı ve %2'si Diğer amaçları için SPS'yi kullandıkları görülmektedir.

Lise Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerinin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama aracına verdikleri cevaplar üzerinden SPS'nin eğitimde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak değişip değişmediğini ölçmek için yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 5'de görülmektedir. Sınıf yönetimi boyutundaki maddeler ters puanlanıp t-testi sonuçları hesaplanmıştır.

Tablo 5

SPS'nin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Bağlı t-testi Bulguları

Ders Başarısına Katkısı Boyutu						
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Kız	1980	3,36	0,95	3239	2,94	0,00**
Erkek	1261	3,46	0,91			
Motivasyon Boyutu						
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Kız	1980	3,34	0,93	3239	3,02	0,00**
Erkek	1261	3,44	0,88			
Sınıf Yönetimine Etkisi Boyutu						
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Kız	1980	2,70	1,10	3239	4,06	0,00**
Erkek	1261	2,86	1,09			
Okul Dışı Öğrenmeye Katkısı Boyutu						
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Kız	1980	3,38	0,90	3239	2,93	0,00**
Erkek	1261	3,47	0,86			
Ölçme ve Değerlendirmeye Katkısı Boyutu						
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Kız	1980	3,44	0,93	3239	3,0	0,00**
Erkek	1261	3,54	0,88			

** p<0,01

Tablo 5 incelendiğinde ölçeğin tüm boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0,01). SPS'nin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşlerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak değişimi incelendiğinde erkek öğrencilerin SPS'yi eğitimde kullanılmasının ders başarısına, öğrencilerin derse olan motivasyonlarına, sınıf yönetimine, okul dışı öğrenmelerine ve ölçme ve değerlendirmeye daha olumlu katkısı olacağını düşündükleri söylenebilir. Öztürk (2011) tarafından yapılan çalışmada SPS'nin eğitsel bağlamda kullanılmasına yönelik üniversite öğrencilerinin görüşlerinin cinsiyete

göre anlamlı bir fark yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ancak Cohen (2011) tarafından yapılan çalışmada, Facebook sosyal paylaşım sitesinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşlerinin erkek öğrenciler lehinde istatistiksel olarak yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu erkek öğrencilerin SPS'yi istatistiksel olarak daha fazla kullandıklarından kaynaklanıyor olabilir. Böylece bu tür sitelerin özelliklerinin daha çok keşfedilmesi, öğrenci görüşlerini etkilemiş olabileceği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri lise türüne göre SPS'lerinin eğitimde kullanımına ilişkin görüşleri Tablo 6'da görüldüğü gibidir.

Tablo 6 incelendiğinde Meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin SPS'yi eğitimde kullanılmasına ilişkin ders başarısına katkısı, motivasyona katkısı, sınıf yönetimine olumlu etkisi, okul dışı öğrenmelere katkısı ve ölçme ve değerlendirmeye katkısının daha yüksek olacağını düşündükleri söylenebilir. Bunun nedeni olarak Meslek Liselerinde öğrenim gören öğrencilerin daha fazla bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını diğer liselere oranla daha fazla kullanmasından kaynaklanabileceği söylenebilir.

Tablo 6

Öğrenim Gördükleri Lise Türüne Göre SPS'lerin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Boyut	Okul Türü	n	$\bar{X}$	Ss	Anlamlı Fark (Scheffe)*	
Ders Başarısına Katkısı	Genel Lise (GL)	588	3,30	0,91	F=5,962 p=0,00	ML-GL ML-AL
	Meslek Lisesi (ML)	1402	3,49	0,90		
	İmam Hatip Lisesi (İHL)	183	3,29	0,98		
	Sağlık Meslek Lisesi (SML)	290	3,48	0,98		
	Fen Lisesi (FL)	77	3,13	1,12		
	Anadolu Lisesi (AL)	643	3,31	0,96		
	Anadolu Öğretmen Lisesi (AOL)	58	3,41	0,98		
Motivasyona Katkısı	Genel Lise (GL)	588	3,29	0,90	F=5,626 p=0,00	ML-GL ML-FL ML-AL ML-AOL
	Meslek Lisesi (ML)	1402	3,50	0,89		
	İmam Hatip Lisesi (İHL)	183	3,29	0,93		
	Sağlık Meslek Lisesi (SML)	290	3,41	0,91		
	Fen Lisesi (FL)	77	3,05	1,06		
	Anadolu Lisesi (AL)	643	3,29	0,92		
	Anadolu Öğretmen Lisesi (AOL)	58	3,05	1,00		
Sınıf Yönetimine Etkisi	Genel Lise (GL)	588	3,29	0,90	F=9,284 p=0,00	ML-GL SML-GL AL-GL
	Meslek Lisesi (ML)	1402	2,84	1,10		
	İmam Hatip Lisesi (İHL)	183	2,61	1,12		
	Sağlık Meslek Lisesi (SML)	290	2,80	1,09		
	Fen Lisesi (FL)	77	2,93	1,27		
	Anadolu Lisesi (AL)	643	2,84	1,12		
	Anadolu Öğretmen Lisesi (AOL)	58	2,90	1,19		
Okul Dışı Öğrenmeye Katkısı	Genel Lise (GL)	588	3,33	0,85	F=6,201 p=0,00	ML-GL ML-İHL
	Meslek Lisesi (ML)	1402	3,51	0,88		
	İmam Hatip Lisesi (İHL)	183	3,22	0,95		
	Sağlık Meslek Lisesi (SML)	290	3,42	0,92		
	Fen Lisesi (FL)	77	3,25	1,06		
	Anadolu Lisesi (AL)	643	3,37	0,88		
	Anadolu Öğretmen Lisesi (AOL)	58	3,28	0,82		
Ölçme ve Değerlendirmeye Katkısı	Genel Lise (GL)	588	3,42	0,88	F=4,1 p=0,00	ML-İHL
	Meslek Lisesi (ML)	1402	3,55	0,90		
	İmam Hatip Lisesi (İHL)	183	3,28	1,02		
	Sağlık Meslek Lisesi (SML)	290	3,52	0,95		
	Fen Lisesi (FL)	77	3,36	0,95		
	Anadolu Lisesi (AL)	643	3,44	0,89		
	Anadolu Öğretmen Lisesi (AOL)	58	3,46	0,82		

* p<0,05

Tablo 6 incelendiğinde Meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin SPS'yi eğitimde kullanılmasına ilişkin ders başarısına katkısı, motivasyona katkısı, sınıf yönetimine olumlu etkisi, okul dışı öğrenmelere katkısı ve ölçme ve değerlendirmeye katkısının daha yüksek olacağını düşündükleri söylenebilir. Bunun nedeni olarak Meslek Liselerinde öğrenim gören öğrencilerin daha fazla bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını diğer liselere oranla daha fazla kullanmasından kaynaklanabileceği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama aracına verdikleri cevaplar üzerinden SPS'nin eğitimde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin SPS'ye üye olup olmadıklarına bağlı olarak değişip değişmediğini ölçmek için yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 7'de görülmektedir. Sınıf yönetimi boyutundaki olumsuz maddeler ters puanlanıp t-testi sonuçları hesaplanmıştır.

Tablo 7

SPS'nin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Görüşlerin SPS Üye Olma Durumuna Bağlı t-testi Bulgusu

Ders Başarısına Katkısı Boyutu						
SPS'ye	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Üye Değil	627	3,04	3,04	3239	10,653	0,00**
Üye	2614	3,48	3,48			
Motivasyon Boyutu						
SPS'ye	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Üye Değil	627	3,03	0,98	3239	10,832	0,00**
Üye	2614	3,47	0,88			
Sınıf Yönetimine Etkisi Boyutu						
SPS'ye	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Üye Değil	627	2,46	1,08	3239	7,654	0,00**
Üye	2614	2,83	1,09			
Okul Dışı Öğrenmeye Katkısı Boyutu						
SPS'ye	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Üye Değil	627	3,10	0,94	3239	10,124	0,00**
Üye	2614	3,49	0,86			
Ölçme ve Değerlendirmeye Katkısı Boyutu						
SPS'ye	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Üye Değil	627	3,13	0,97	3239	10,992	0,00**
Üye	2614	3,57	0,87			

** p<0,01

Tablo 7 incelendiğinde ölçeğin tüm alt boyutlarında öğrencilerin SPS'ye üye olma durumlarına göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. SPS'nin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşlerinin SPS'ye üye olma durum değişkenine bağlı olarak değişimi incelendiğinde SPS'ye üye olan öğrencilerin SPS'nin eğitimde kullanılmasının ders başarısına, öğrencilerin derse olan motivasyonlarına, sınıf yönetimine, okul dışı öğrenmelerine ve ölçme ve değerlendirmeye daha olumlu katkısı olacağını düşündükleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tercih ettikleri birinci sıra SPS'ye göre SPS'lerin eğitimde kullanımına ilişkin görüşleri Tablo 8'de görüldüğü gibidir.

Tablo 8

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Tercih Ettikleri Birinci Sıra SPS'ye Göre SPS'nin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Boyut	SPS	n	$\bar{X}$	Ss	Anlamlı Fark (Scheffe)*	
Ders Başarısına Katkısı	Facebook(FB)	2194	3,51	0,87	F=4,05 p=0,00	FB-TW FB-YT
	Twitter(TW)	116	3,30	0,99		
	Youtube(YT)	217	3,34	0,93		
	Diğer(D)	87	3,48	0,86		
Motivasyona Katkısı	Facebook(FB)	2194	3,49	0,86	F=3,55 p=0,01	FB-TW FB-YT
	Twitter(TW)	116	3,28	0,99		
	Youtube(YT)	217	3,35	0,87		
	Diğer(D)	87	3,48	0,96		
Sınıf Yönetimine Etkisi	Facebook(FB)	2194	2,83	1,09	F=5,64 p=0,00	TW-FB TW-YT FB-YT
	Twitter(TW)	116	3,12	1,13		
	Youtube(YT)	217	2,62	1,09		
	Diğer(D)	87	2,93	1,00		
Okul Dışı Öğrenmeye Katkısı	Facebook(FB)	2194	3,50	0,85	Yok	Yok
	Twitter(TW)	116	3,43	0,97		
	Youtube(YT)	217	3,45	0,86		
	Diğer(D)	87	3,56	0,91		

Ölçmeye Katkısı	Facebook(FB)	2194	3,58	0,87	Yok	Yok
	Twitter(TW)	116	3,38	0,97		
	Youtube(YT)	217	3,51	0,81		
	Diğer(D)					
		87	3,55	0,91		

Tablo 8 incelendiğinde ölçeğin Ders Başarısına katkısı, Motivasyona katkısı ve Sınıf Yönetimin etkisi alt boyutlarında öğrencilerin kullandıkları tercih ettikleri SPS'ye göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. SPS'nini eğitimde kullanılmasına ilişkin ders başarısına katkısı ve motivasyona katkısı boyutuna yönelik görüşleri incelendiğinde Facebook (FB) kullanan öğrenciler ile Twitter ve Youtube kullanan öğrenciler arasında Facebook kullanan öğrenciler lehinde anlamlı ilişkinin olduğu görülmektedir. Sınıf yönetimine etkisi boyutunda ise Twitter kullanan öğrenciler ile Facebook ve Youtube kullanan öğrenciler arasında Twitter kullanan öğrenciler lehinde anlamlı fark görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışma, Diyarbakır ili merkez ilçelerinde (Kayapınar, Bağlar, Yenişehir ve Sur) okuyan rasgele yöntemle seçilen 22 lisede 9,10 ve 11. sınıflarda öğrenim gören 3241 öğrenci ile sınırlıdır. Araştırmaya dahil edilen liselerde öğrenim gören 12. sınıf öğrencileri üniversiteye giriş sınavına kısa bir süre kaldığı için araştırmaya dahil edilmemiştir.

Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin 2477 (%86,7)'sinin her gün internete girdiği sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre istatistiksel olarak daha fazla internette zaman geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum erkek öğrencilerin internete olan tutumlarından ve algısından kaynaklanıyor olabilir. Bunun dışında internetin sosyolojik cinsiyeti algısından da kaynaklanıyor olabilir. Bununla birlikte Kahraman, Yalçın ve Çevik (2011)'in çalışma sonuçları ile örtüşmektedir. Adı geçen çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla internette oyun, sohbet, genel konular ve eğlence amaçlı kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Kelleci ve Diğerleri (2009), 673 lise öğrencisi üzerinde yaptıkları bir başka çalışmada, cinsiyete göre öğrencilerin internet kullanım süresi açısından aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ve erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla internet kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

2641 (%80,7) lise öğrencisinin en az bir Sosyal paylaşım sitesinde hesabının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler en çok Facebook adlı sosyal paylaşım sitesinde hesaplarının olduğu, bunu sıra ile Youtube ve Twitter adlı SPS'nin takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Her yaş grubundaki lise öğrencisinin SPS'de hesaplarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Facebook sosyal paylaşım sitesinin tüm dünyada en çok kullanılan olması ve özellikle genç nesil arasında yaygın kullanımı böyle bir sonucu doğurmuş olabilir. Bu sonuç yapılan diğer çalışmalarla da desteklenmektedir (Aksüt, Ateş, Balaban ve Çelikkanat, 2012; Öztürk, 2011; Söylemez, 2013; Tektaş, 2014).

Lise öğrencileri SPS'yi en çok Chat/Sohbet amaçlı yani arkadaşları ile iletişim kurmak amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunu sıra ile arkadaşlık kurmak, ödev paylaşımı, fotoğraf paylaşımı, oyun oynama, diğer amaçlar ve Video paylaşımı takip etmektedir. Lise öğrencilerinin SPS'yi birden fazla amaç ile kullandıkları, birinci sırada en çok Chat / Sohbet için kullanırken, ikinci ve üçüncü sırada en çok Fotoğraf Paylaşımı yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. SPS'lerin getirmiş olduğu en büyük avantaj iletişimin zaman ve mekan sınırını kaldırmasıdır. Özellikle dünyanın neresinde olursa olsun iki kişinin eşzamanlı olarak iletişim kurması insanların bu sitelere üye olma nedenlerinin başında gelmektedir. Liselerde okuyan öğrencilerinde bu siteleri en çok chat/sohbet amaçlı kullanması kaçınılmaz bir sonuçtur. Araştırmada elde edilen bu sonuç yapılan benzeri çalışmaların sonuçları ile örtüşmektedir. Öztürk'ün (2011) yaptığı çalışmada öğrenciler SPS'yi fotoğraf paylaşımı, mesajlaşmak, video paylaşımı için kullanmakta oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Akyıldız ve Argan (2012) tarafından yapılan çalışmada 1300 önlisans öğrencisinin Facebook'u kullanma amaçları incelenmiş ve sosyal, günlük ve eğitsel aktiviteler amacıyla kullandıkları ortaya çıkmıştır. Yine yapılan çalışmalarda arkadaşlık kurmak ve iletişim, ödev yapmak, fotoğraf ve video paylaşmak, gündemi takip etmek vb. amaçlarla kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır (İşman ve Ucu,2012; Mazman, 2009; Büyükimdat ve diğerleri,2011) Mogogwe ve Ntreke (2013) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin Facebook'u en çok sosyalleşmek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. SPS iletişimi kolaylaştıran bir araç olarak eğitimin her kademesinde kullanılabilir araçlar olarak tanımlanmıştır (Mogogwe ve Ntreke,2013).

Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre SPS'nin eğitimde kullanılmasının ders başarısına katkısının, motivasyona katkısının, sınıf yönetimine olumlu etkisinin, okul dışı öğrenmeye katkısının ve ölçme ve değerlendirmeye katkısının daha fazla olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla internet ve SPS'de daha fazla zaman geçirdikleri için bu sitelerin çeşitli fonksiyonlarını ve uygulamalarını daha fazla kullandıkları anlamına gelmektedir. Bu durum erkek öğrencilerde derslere daha fazla katkı sunacağı görüşü oluşmuş olabilir.

Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrenciler, SPS'nin eğitimde kullanılmasının ders başarısına katkısının, motivasyona katkısının, sınıf yönetimine etkisinin, okul dışı öğrenmeye katkısının ve ölçme ve değerlendirmeye katkısının diğer lise türlerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek bir oranda düşünülmektedirler. Meslek Lisesi öğrencilerinin diğer lise türlerinde öğrenim gören öğrencilere göre SPS'yi daha çok kullanmış olmaları bu duruma sebep olmuş olabilir. Benzeri bir şekilde Anadolu ve Genel Liselerde öğrenim gören öğrencilerin derslerine daha fazla ilgi göstermelerinden dolayı olabilir. Bunun ötesinde Meslek Lisesi öğrencilerinin atölye ve laboratuvar çalışmalarında eğitim teknolojilerinden faydalanması böyle bir durumun ortaya çıkarmış olabilir. Arın (2013) yaptığı çalışmada SPS'ne ilişkin tutumun öğrencilerin okudukları okul türüne göre farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Meslek Lisesi öğrencilerinin Anadolu liselerinde öğrencilere göre daha olumlu tutum içinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tercih ettikleri SPS bağlamında öğrencilerin SPS'nin eğitimde kullanılmasının ders başarısına ve motivasyona katkısı boyutunda istatistiksel olarak farklılaşma bulunmuştur. Bu farklılaşma en çok Facebook kullanan öğrencilerle Twitter ve Youtube kullanan öğrenciler arasında, Facebook kullanan öğrenciler lehinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Facebook'u kullanan öğrencilerin diğer SPS'yi kullanan öğrencilere göre ders başarısına ve motivasyona daha çok katkıda bulunabileceğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Facebook adlı sosyal paylaşım sitesini diğerlerine göre daha yoğun kullanıyor olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Bu durum, öğrencilerin Facebook'un uygulamalarını daha fazla kullandıkları anlamına gelebilir. Böylece öğrenciler, facebook adlı siteye daha olumlu tutum geliştirmiş olabilirler. Mogogwe ve Ntereke (2013) Botswana Üniversitesinde yaptıkları çalışmada Facebook adlı sosyal paylaşım sitesinin iletişimi kolaylaştırdığı için eğitsel olarak kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde Khedo ve diğerleri (2012) derslerde kendi sayfaları üzerinden tartışma konuları öğrencilerine açarak, Facebook'un eğitsel amaçla kullanılabilirliğini test etmişlerdir. Facebook'un eğitsel olarak kullanılabilecek bir araç olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yine Twitter üzerinden yapılan çalışmalarda (Junco, Heiberger ve Loken,2011; Lin, Hoffman ve Borengasser,2013; Grossec ve Holotescu,2008) öğrenci derslerinde istatistiksel olarak anlamlı bir başarı ve öğrenci memnuniyeti olduğu sonucu görülmüştür.

Bu çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- SPS'nin öğrenci başarısına, derslere olan tutumlarına ve iletişim becerilerine olan etkisi deneysel çalışmalarla araştırılması faydalı olacaktır.
- Öğretmenler SPS hakkında hizmet içi eğitime alınmalıdır.
- SPS'nin Lise öğrencileri üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması ve önleyici çalışmaların planlanması gerekmektedir.
- Daha geniş bir evren seçilerek araştırmanın sonuçları geliştirilebilir.
- SPS'nin örtük program açısından değerlendirilmesi için nitel ve nicel çalışmalar yapılmalıdır.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğünden 20.05.2014 tarih 30769799/605/1998614 numaralı yazısı ile gerekli etik izin alınmıştır.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Ainin, S., Naqshbandi, M. M., Moghavvemi, S., Jaafar, N. I. (2015). Facebook Usage, Socialization And Academic Performance. *Computers & Education*, Vol:83, p:64-73.
- Aksüt, M., Ateş, S., Balaban, S., & Çelikkanat, A. (2012). İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerine İlişkin Tutumları (Facebook Örneği). *Akademik Bilişim Konferansında* sözlü olarak sunulmuştur. Uşak, Uşak Üniversitesi.
- Akyıldız, M., ve Argan, M. (2012). Using online social networking: Students' purposes of Facebook usage at the University of Turkey. *Journal of Technology Research*, Vol:3.

- Alican, C. ve Saban, A. (2013). Ortaokul Ve Lise De Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Tutumları: Ürgüp Örneği. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:35, No:2, s:1-14.
- Alvarez, I. M. ve Smith, M. O. (2013). Learning in Social Networks: Rationale and Ideas for its implementation in higher education. Education Sciences, 2013, Vol:3, p:314-325.
- Argın, F. S. (2013). Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yedi Tepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Arnold, N. ve Paulus, T. (2010). Using a Social networking site for experiential learning: appropriating lurking, modeling and community building. Internet High Education, Vol:13, p:188-196.
- Boyd, D. M. ve Ellison, N. B. (2007). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication, vol:13, no:1, p:20:32
- Büyükdut, M. K., Albayrak, D., Erdoğan, F. U., Yıldırım, S., Eryol, G. ve Ataman Y. E. (2011). Preservice Teachers' Facebook Usage and Their Perspectives about Facebook as a Professional Development Tool. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:12, Sayı:2, s:119-134.
- Cohen, A. (2011). Higher Education Students' Perspectives of the Relevance of the Online Social Networking Site Facebook to Education. Thesis Degree of Doctor of Philosophy, Walden University.
- Doğan, T. G. (2015). Sosyal Medyanın Öğrenme Süreçlerinde Kullanımı: Ters-Yüz Edilmiş Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Öğrenen Görüşleri. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd), Cilt:1, Sayı:2, s:24-48.
- Dilmen, N. E., ve S. Öğüt. (2010). "Sosyalleşmenin Yeni Yüzü: Sosyal Paylaşım Ağları." MÜ Yeni Medya ve Etkileşim Konferansı Bildiri Kitabı, s:237-242.
- Ebeid, Y. A. (2012). Does Facebook Matter in Egyptian Graduate Environment? A Marketing Perspective. International Journal of Marketing Studies, Vol:4, No:3, p:153-159.
- Grosbeck, G. ve Holotescu, C. (2008). Using microblogging to deliver online courses. Case-study: Cirip.ro. Procedia - Social and Behavioral Sciences, Vol:1, No:1, p:495-501.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., Mardan, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. 15. Türkiye İnternet Konferansı, İstanbul, 2010).
- İşman, A. ve Uzun, K. (2012). Objectives of The Students Use General And Vocational Education Students To Facebook. Procedia-Social and Behavioral Sciences, Vol:55, p:1-10.
- Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K. ve Chew, E. (2010). Get Out Of MySpace. Computers & Education, Vol:54, p:776-782.
- Junco, R. (2012). The Relationship between frequency of Facebook use, Participation in Facebook activities, and student Engagement. Computers & Education, Vol:58, p:162-171.
- Junco, R., Heiberger, G. ve Loken, E. (2011). The effect of Twitter on college student engagement and grades. Journal of Computer Assisted Learning, vol. 27, p:119-132.
- Khedo, K. K., Elaheebocus, S. M. R. A., Suntoo, R. ve Mocktoolah, A. (2012). Case Studies on the Use of Online Social Networking in Formal Education. International Journal of Computer Applications, vol. 45, No.8, p:21-26.
- Kahraman, S., Yalçın, S. A., Çevik, C. (2011). Lise Öğrencilerinin İnternet Kullanımı. 5. International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011, Fırat University, ELAZIĞ- TURKEY.
- Kahyaoglu, M., & Çelik, H., C. (2011). Ortaöğretim ve Yükseköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi Paper presented at The 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat University, Elazığ, Turkey.
- Kelleci, M., Güler, N., Sezer, H. ve Gölbası, Z. (2009) Lise Öğrencilerinde İnternet Kullanma Süresinin Cinsiyet ve Psikiyatrik Belirtiler ile İlişkisi. TAF Preventive Medicine Bulletin, Vol:8, No:3, p:223-230.
- Kirschner, P. A. ve Karpinski, A. C. (2010). Facebook and Academic Performance. Computers in Human Behavior, Vol:26, p:1237-1245.
- Labus, A., Sımcı, K., Barac, D., Despotoviczratic, M. ve Radenkovic, M. (2012). Integration of Social Network Services in E-Education Process. Metalurgia International, Vol.17 no.7, p:161-169.
- Lin, M. G., Hoffman, E. S. ve Borengasser, C. (2013). Is Social Media Too Social for Class? A Case Study of Twitter Use. TechTrends, Vol:57, No:2, p:39-45.
- Mazman, S. G. ve Usluel, Y.K. (2010). Modelling Educational usage of facebook. Computers and Education, vol:55, p:440-453.
- Magogwe, J. ve Ntereke, B. (2013). Using Facebook to Teach Communication and Academic Literacy Skills: Perceptions of University Students in Botswana. International Conference on e-Learning. United Kingdom, p:248-254.
- Musibau, A. A., Eyinnaya, E. S., Edward, D. E., Wantrudis, M. C., Lasisi, A. N. (2011). The Implications Of Social Networking Sites In Education In Nigeria. Interdisciplinary Journal Of Contemporary Research In Business, Vol:3, No:7, p:93-101.

- Oral, B. (2008). The evaluation of the student teachers' attitudes toward Internet and Democracy. *Computers & Education*, vol:50, p:437-445.
- Öztürk, M. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma amaçları ve Eğitimde Kullanımıyla İlgili Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Roblyer, M. D., McDaniel, M., Webb, M., Herman, J. ve Witty, J. V. (2010). Findings On Facebook In Higher Education: A Comparison Of College Faculty And Students Uses And Perceptions Of Social Networking Sites. *The Internet And Higher Education*, Vol:13, No:3, p:134-140.
- Söylemez, N. H. (2013). Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ Sitelerini Kullanma Durumlarına Göre Sosyal Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma. *Journal of History School*, Year:7, Vol:17, p:851-870.

İletişim/Correspondence

Prof. Dr. Behçet ORAL
oralbehcet@dicle.edu.tr

Öğr. Gör. Rıdvan KENANOĞLU
ridvan.kenanoglu@dicle.edu.tr